

Zápis ze zasedání Pracovní skupiny pro dermatologickou alergologii a profesionální dermatózy ČSD ČLS JEP konaného v knihovně Dermatovenerologické kliniky VFN Praha dne 22.5.2026

Schůzi řídila doc. MUDr. Eliška Dastychová, CSc.

Přítomni: dr. Žemličková, dr. Vocilková, dr. Hromádková, dr. Řehoř, prim. Němcová, prim. Jandová, dr. Janatová, dr. Kozlová, dr. Novák

Omluveni: prim. Machovcová, dr. Pospíšilová, dr. Vavříková, dr. Kezníkl, dr. Šícha, dr. Košťálová, dr. Fenclová

Termín dalšího zasedání byl stanoven na 9.10.2026

- V úvodu schůze přednesla doc. Dastychová prezentaci as. Fenclové, která se omluvila: Vývoj počtu profesionálních onemocnění v ČR v letech 1996 - 2025. Nejvyššího počtu bylo dosaženo v roce 2022 v důsledku COVIDu. V roce 2025 bylo hlášeno 2 909 případů, což je pokles oproti roku 2024, kdy bylo hlášeno 4 530 případů. Podle krajů bylo uznaných nemocní z povolání nejvíce v kraji Moravskoslezském (699), dále Jihomoravském (584), Olomouckém (467), Ústeckém (240), hl. městě Praze (122), nejméně v Karlovarském kraji (21). Dle ekonomické činnosti bylo nejvíce případů v oboru zdravotnictví a sociální péče (2 495). Dle kapitol bylo nejvíce případů hlášeno: 1. infekční choroby (2646 = 78 %), 2. fyzikální faktory (450) ... kožní 81 případů (bez nemocí infekčních). Kapitola I – chemické látky (intoxikace, nádory), kapitola II – fyzikální faktory 383 případů, kapitola III – nemoci dýchacích cest 212 případů (astma 21 pacientů – hl. diisokyanáty, mouky, prach z práce, lepidla, umělá minerální vlákna), kapitola IV – 81 případů – 70x KAD, KID 9x, urticaria 2x; ropné výrobky 23, plasty 21, čisticí, kosmetické přípravky 23, ostatní chemické látky 16, ostatní noxy 43; nikl 12, pryž + guma 11, chrom 2. Kapitola V – 2.595 přenosných z člověka na člověka – COVID 2488, scabies 65, TBC plic 6, zoster 4; antropozoonózy celkem 20 případů – trichofycie 2x, borelióza 11, tularemie 3x; onemocnění získaná v zahraničí: 31 (COVID, malárie, horečka Dengue). Kapitola VI – fonastenie, dysfonie, nedomykavost hlasivek. Ohrožení nemocí z povolání: 67 (vibrace). V roce 2025 došlo k poklesu o 35,8 %, hlavní položkou je stále COVID. Došlo ke zpřísnění kritérií pro uznání COVID19.
- Dr. Vocilková uvedla, že by bylo vhodné zohlednit rozdělení hlášených případů dle ekonomických činností. Dále je otázkou proč se neuznává jako nemoc z povolání reakce po očkování. Byly diskutovány případy relapsů dermatóz po očkování (AD, pemfigoid). Dále byla vznesena otázka, za jakých epidemiologických okolností byly hlášeny 4 případy profesionálního herpes zosteru.
- Doc. Dastychová dále seznámila přítomné s výsledky senzibilizace na kontaktní alergeny v rámci České republiky za rok 2025 a rozdány vytištěné materiály, kde jsou uvedeny konkrétní počty senzibilizovaných jedinců na 32 alergenů standardní evropské sady a 15 alergenů pomocných látek. Celkem bylo testováno 2300 pacientů (muži 590, ženy 1710), což je o 40 případů více, než v roce 2024. Nejvyšší počet senzibilizovaných byl na síran nikelnatý (17,7% testovaných), perubalzám (8,3%), methylisothiazolinon (7,1%), katon CG (6,0%), kobaltchlorid (5,7%), fragrance mix I (4,7%), MDBGN (4,0%), propolis

(3,9%), textile dye mix (3,8%), 2-hydroxyethyl methacrylate (3,7%), fragrance mix II (3,7%), kalafuna (3,3%), PPD (3,1%) etc ... U sady pomocných látek netestovaných ve standardní sady bylo nejvíce senzibilizovaných na: Quaternium 15 (0,7%), diazodinylurea (0,4%), bronopol, imidazolidinylurea, chloracetamid, cocamidopropylbetain (0,3%), iodopropynylbutyl carbamate (0,2%), phenoxyethanol (0,1%).

- Dr. Karlová přednesla **případ 1** dr. Vavříkové (která se omluvila) z FN Olomouc – pacient ročník 1980 – atopik s potvrzenou kontaktní přecitlivělostí na Kathon CG, methylisothiasolinone a thiuram mix, dále na Ariel tekutý – pracuje jako pečovatel v Alzheimer centru. Doporučeno předat případ k hygienickému šetření, ale je třeba dotestovat používané kosmetické přípravky, prací prostředky (zjistit, zda v nich je / není obsažen Katon CG), přetestovat Ariel v nižší koncentraci) – je třeba vyjádření hygienika ohledně přítomnosti thiuramu mix. Jinak v klinickém obrazu převládá atopický ekzém.
- Dr. Žemličková uvedla případ pacienta provádějícího testovací metodu s použitím HCl (v testech vyšel pozitivní propolis). Na rukou se vytvářejí puchýřky, pracuje v ochranných rukavicích. Hygienické šetření potvrdilo iritační dermatitidu – HCl může pronikat i skrze ochranné rukavice.
- Dr. Novák uvedl případ pacienta pracujícího jako dekoratér (potisk plechovek na nápoje, pracuje s barvami). 16.10.2025 vyšla pozitivní reakce na barvy Accelstyle lak lesklý +++, lak matný +++, AP XL Red Bull (barva) +++. 17.2.2026 volala pracovnice KHS, že byly údajně odebrány chybné vzorky a je nutné udělat nové speciální cílené testy s novými látkami z pracoviště s nimiž nemocný v rozhodném období pracoval. Testy jsou naplánovány na 28.5.2026. Pozoruhodná je senzibilizace na uvedené barvy, když s nimi nemocný neměl v rozhodném období pracovat.
- Dr. Janatová sdělila, že dr. Kadlecová z Českých Budějovic se již nebude věnovat dermatoalergologii, resp. vyšetřování profesionálních dermatóz.
- V závěru zasedání doc. Dastychová oznámila své rozhodnutí předat vedení pracovní skupiny. Novým předsedou pracovní skupiny pro dermatologickou alergologii a profesionální dermatózy byl zvolen dr. Martin Novák, tajemnicí pracovní skupiny byla zvolena dr. Andrea Vocilková; doc. Eliška Dastychová bude nadále působit jako konzultant pracovní skupiny.

Zápis provedl dr. Novák